

Fakulti Sains Kognitif dan Pembangunan Manusia

**HUBUNGAN ANTARA PERHUBUNGAN PERKAHWINAN
DENGAN *SELF-ESTEEM***

Suriyani Binti Yahya

Sarjana Muda Kaunseling dengan Kepujian
2007

LB
1065
S961
2007

**HUBUNGAN ANTARA PERHUBUNGAN PERKAHWINAN DENGAN
*SELF-ESTEEM***

Oleh

SURIYANI BINTI YAHYA

**Projek ini merupakan salah satu keperluan untuk
Ijazah Sarjana Muda Kaunseling
Dengan Kepujian**

**Fakulti Sains Kognitif dan Pembangunan Manusia
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK
2007**

Projek bertajuk 'Hubungan antara Perhubungan Perkahwinan dengan *Self-esteem*' telah disediakan oleh Suriyani Binti Yahya dan telah diserahkan kepada Fakulti Sains Kognitif dan Pembangunan Manusia sebagai memenuhi syarat untuk Ijazah Sarjana Muda Kaunseling dengan Kepujian.

Diterima untuk diperiksa oleh:

(FATAHYAH YAHYA)

Tarikh:

6/6/07

Gred A

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

Gred:

JUDUL : HUBUNGAN ANTARA PERHUBUNGAN PERKAHWINAN
DENGAN SELF-ESTEEM

SESI PENGAJIAN: 2006/2007

Saya SURIYANI BINTI YAHYA mengaku membenarkan tesis* ini disimpan di Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis adalah hakmilik Universiti Malaysia Sarawak
2. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja
3. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat pendigitan untuk membangunkan Pangkalan Data Kandungan Tempatan
4. Pusat Khidmat Maklumat Akademik, Universiti Malaysia Sarawak dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi
5. **Sila tandakan (✓)

☐

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan seperti termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

☐

TERHAD

(Mengandungi maklumat Terhad yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

☒

TIDAK TERHAD

(TANDATANGAN PENULIS)

(TANDATANGAN PENYELIA)

Alamat Tetap:
D/A Busman Japar, No. 008 Hill Top,
Jalan Utara, 91000 Tawau, Sabah.

Tarikh : 2/7/2007

Tarikh : 2/7/07

PENGHARGAAN

Syukur alhamdulillah kerana dengan limpah kurnia-NYA saya dapat menyiapkan kajian ini pada masa yang ditetapkan. Di ruangan ini saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah terlibat secara langsung atau tidak langsung sepanjang proses untuk menyiapkan kajian ini. Ucapan ribuan terima kasih saya tujukan khas buat penyelia saya iaitu Puan Fatahyah Yahya yang telah banyak memberi dorongan, tunjuk ajar, panduan, masa dan maklumat yang sangat bererti untuk memastikan kajian saya berada di landasan yang betul. Tidak dilupakan juga kepada En. Rizal Abu Bakar dan Cik Nurfatimah Mohd Yusof serta kepada semua pensyarah Kaunseling kerana sudi memberikan tunjuk ajar dalam menyiapkan kajian ini.

Kalungan jutaan terima kasih juga saya tujukan buat pihak organisasi terutamanya kepada Lt. Kol. Abd Malik bin Jiran dan kepada semua pihak di Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching yang telah memberikan kerjasama yang jitu sepanjang kajian saya di organisasi tersebut.

Disamping itu, setulus penghargaan saya tujukan buat semua ahli keluarga saya yang sentiasa memberikan dorongan dan sokongan moral serta bantuan material. Sokongan yang diberikan sama ada dalam keadaan suka atau duka telah membangkitkan semula semangat saya untuk meneruskan kajian ini sehingga dapat disiapkan sepenuhnya. Sungguhpun, banyak rintangan dan dugaan tetapi bantuan, dorongan dan nasihat yang diberikan oleh rakan-rakan seperjuangan yang lain turut menyumbang kepada kebangkitan semula semangat saya sekiranya menghadapi kesulitan bagi meneruskan kajian ini sehingga selesai.

Walaupun, banyak cabaran dan dugaan yang hadir sepanjang proses untuk menyiapkan kajian ini tetapi saya dapat mengharungi liku-liku tersebut dengan izin ALLAH S.W.T dan dengan bantuan dari semua pihak telah merealisasikan hasrat saya untuk menyiapkan kajian ini. Oleh itu, sekali lagi saya ucapkan ribuan terima kasih kepada semua pihak dan semoga sikap positif yang ada dalam diri semua insan dapat membantu para mahasiswa yang lain untuk lebih berinisiatif dan berminat untuk membuat kajian-kajian lain yang mampu memberi faedah dan informasi serta penemuan baru kepada dunia pendidikan di Malaysia.

JADUAL KANDUNGAN

Penghargaan	i
Jadual Kandungan	ii
Senarai Jadual	v
Senarai Rajah	vi
Senarai Lampiran	vii
Abstrak	viii
<i>Abstract</i>	ix

BAB 1 PENDAHULUAN

1.0	Pengenalan	1
1.1	Latar Belakang Kajian	1
1.2	Kenyataan Masalah	3
1.3	Objektif Kajian	5
1.4	Kerangka Konseptual	5
1.5	Hipotesis Kajian	6
1.6	Kepentingan Kajian	6
1.7	Definisi Istilah	7
1.8	Limitasi Kajian	10
1.9	Kesimpulan	12

BAB 2 SOROTAN KARYA TERPILIH

2.0	Pengenalan	13
2.1	Sorotan Karya Terpilih	
2.1.1	Penemuan kajian lepas berkaitan perhubungan perkahwinan	13
2.1.2	Penemuan kajian lepas berkaitan <i>self-esteem</i>	16
2.1.3	Penemuan kajian lepas berkaitan hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan <i>self-esteem</i>	20
2.1.4	Penemuan kajian lepas berkaitan faktor demografi	
2.1.4.1	Penemuan kajian lepas berkaitan jantina dengan <i>self-esteem</i>	22
2.1.4.2	Penemuan kajian lepas berkaitan umur dengan <i>self-esteem</i>	23
2.1.4.3	Penemuan kajian lepas berkaitan pangkat dengan <i>self-esteem</i>	25
2.2	Teori Berkaitan	
2.2.1	Model Warriner's bagi Interaksi Sosial	25
2.2.2	Teori Maslow	27
2.2.3	Teori Rosenberg <i>Self-esteem</i>	30
2.3	Kesimpulan	32

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.0	Pengenalan	33
3.1	Reka Bentuk Kajian	33
3.2	Populasi	34
3.3	Sampel	34
3.4	Analisis	35
3.5	Instrumen	
3.5.1	Bahagian A: Demografi Responden	36
3.5.2	Bahagian B: Perhubungan Perkahwinan	36
3.5.2.1	Kebolehpercayaan Instrumen: <i>Family Assessment Measure Version III (Dyadic Relationship Scale)</i>	37
3.5.3	Bahagian C: <i>Self-Esteem: Coopersmith Self Esteem Inventory</i>	38
3.5.3.1	Kebolehpercayaan Instrumen: <i>Coopersmith Self-Esteem Inventory</i>	39
3.6	Ujian Rintis	40
3.7	Rumusan Penganalisaan Data	41
3.8	Kesimpulan	42

BAB 4 DAPATAN DAN PERBINCANGAN

4.0	Pengenalan	43
4.1	Taburan Demografi Responden	
4.1.1	Jantina	44
4.1.2	Umur	44
4.1.3	Pangkat	45
4.2	Dapatan Hipotesis	
4.2.1	Hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan <i>self-esteem</i>	46
4.2.2	Perbezaan antara jantina dengan <i>self-esteem</i>	47
4.2.3	Perbezaan antara umur dengan <i>self-esteem</i>	48
4.2.4	Perbezaan antara pangkat dengan <i>self-esteem</i>	49
4.2.5	Hubungan antara komunikasi dengan <i>self-esteem</i>	50
4.2.6	Hubungan antara kawalan dengan <i>self-esteem</i>	52
4.3	Ringkasan Dapatan Hipotesis	54
4.4	Kesimpulan	55

BAB 5 RINGKASAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	56
5.2	Ringkasan Kajian	56
5.3	Kesimpulan	58
5.4	Cadangan	
	5.4.1 Organisasi	59
	5.4.2 Pengamal Kaunseling (Kaunselor)	59
	5.4.3 Pengkaji Akan Datang	60
5.5	Kesimpulan	61

RUJUKAN	62

SENARAI JADUAL

Jadual 1	
Penentuan saiz sampel	35
Jadual 2	
Skala <i>Likert</i> empat mata bagi mengukur perhubungan perkahwinan	37
Jadual 3	
Ramalan skor bagi <i>Dyadic Relationship Scale</i>	38
Jadual 4	
Skala <i>Likert</i> dua mata bagi mengukur <i>self-esteem</i>	39
Jadual 5	
Rumusan penganalisaan data	41
Jadual 6	
Taburan responden mengikut jantina	44
Jadual 7	
Taburan responden mengikut peringkat umur	44
Jadual 8	
Taburan responden mengikut pangkat	45
Jadual 9	
Hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan <i>self-esteem</i>	46
Jadual 10	
Perbezaan antara jantina dengan <i>self-esteem</i>	47
Jadual 11	
Perbezaan antara umur dengan <i>self-esteem</i>	48
Jadual 12	
Perbezaan antara pangkat dengan <i>self-esteem</i>	49
Jadual 13	
Hubungan antara komunikasi dengan <i>self-esteem</i>	50
Jadual 14	
Hubungan antara kawalan dengan <i>self-esteem</i>	52
Jadual 15	
Hasil dapatan hipotesis	54

SENARAI RAJAH

Rajah 1	
Kerangka Konseptual	5
Rajah 2	
Hirarki Keperluan Maslow	28

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN A	BORANG SOAL SELIDIK
LAMPIRAN B	SURAT PERMOHONAN MENJALANKAN KAJIAN

ABSTRAK

HUBUNGAN ANTARA PERHUBUNGAN PERKAHWINAN DENGAN *SELF-ESTEEM*

SURIYANI BINTI YAHYA

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem*. Selain itu, kajian ini juga bertujuan untuk mengenalpasti perbezaan antara faktor demografi terpilih iaitu jantina, umur dan pangkat dengan *self-esteem* serta mengenalpasti hubungan antara komunikasi dan kawalan terhadap *self-esteem*. Sampel kajian adalah seramai 219 anggota tentera di Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching, Sarawak. Instrumen kajian yang digunakan adalah *Dyadic Relationship Scale* yang telah diperkenalkan oleh Skinner, Steinhauer dan Barbara (2003), sementara instrumen kedua adalah *Coopersmith Self-esteem Inventory* yang telah dipelopori oleh Coopersmith (1967). Kajian ini berbentuk kuantitatif maka borang soal selidik digunakan untuk mendapatkan maklumat yang merangkumi faktor demografi responden, perhubungan perkahwinan dan *self-esteem*. Data yang diperolehi telah dianalisis menggunakan perisian *Statistical Packages for Social Science* (SPSS) versi 12.0. Ujian-t tidak bersandar dan ujian ANOVA sehalu digunakan untuk menguji hipotesis berkaitan perbezaan antara faktor demografi dengan *self-esteem*. Dapatan kajian menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara umur dan pangkat terhadap *self-esteem*. Namun, hanya faktor demografi jantina yang menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan dengan *self-esteem*. Pekali *Spearman Rho* telah digunakan untuk menguji hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem* kerana hubungan yang wujud antara pembolehubah adalah tidak linear. Dapatan kajian menunjukkan bahawa terdapat hubungan yang signifikan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem*. Selain itu, pekali *Pearson Product-Moment* digunakan untuk menganalisis hubungan antara komunikasi dengan *self-esteem* dan hubungan antara kawalan dengan *self-esteem*. Hasil daripada penganalisan mendapati bahawa terdapat hubungan yang signifikan antara komunikasi dan kawalan dengan *self-esteem*.

ABSTRACT

CORRELATION BETWEEN MARITAL RELATIONSHIPS WITH SELF-ESTEEM

SURIYANI BINTI YAHYA

The aim of this study is to identify correlation between marital relationships with self-esteem. Besides, this study also set to identify the difference between selected demographical factors which is gender, age and rank with self-esteem also identify correlation between communication and control with self-esteem. There are 219 samples involved in this study which are the army at Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching, Sarawak. The instrument used is Dyadic Relationship Scale that was founded by Skinner, Steinhauer and Barbara (2003), and the second instrument is Coopersmith Self-esteem Inventory that exponent by Coopersmith (1967). The method of this study is quantitative so the questionnaires form had been use to gather data which include respondent demographical factors, marital relationship and self-esteem. Statistical packages for Social Science (SPSS) software of version 12.0 were used to analyze the result of this study. The independent T-test and One-way ANOVA are used to test the hypothesis about differences among the demographic factors and self-esteem. The result showed that there are significant differences between age and rank with self-esteem but only gender showed that there no significant differences between gender with self-esteem. The preliminary analysis results showed that there is non linear relationship so the Spearman Rho analysis is used to examine the correlation between marital relationships with self-esteem. Results showed there is significant relationship between marital relationships with self-esteem. Besides, the Pearson Product-Moment had been used to analyze relationships between communication with self-esteem and relationship between control with self-esteem. The findings from the analysis showed that there are significant relationships between communication and control with self-esteem.

BAB 1

PENDAHULUAN

1.0 Pengenalan

Bab ini akan membincangkan secara khusus mengenai kajian ini yang merangkumi latar belakang, pernyataan masalah, objektif, kerangka konseptual, hipotesis, kepentingan kajian, definisi dan limitasi kajian.

1.1 Latar Belakang Kajian

Sekitar penghujung 90-an, saintis sosial mula peka terhadap perubahan yang berlaku dalam institusi keluarga seiring dengan kepesatan pembangunan dan proses urbanisasi yang berlaku. Pelbagai isu yang timbul seperti kemiskinan, pekerja kanak-kanak, peningkatan kes penceraian, dan pelbagai lagi perkembangan negatif telah mengganggu fungsi sesebuah keluarga (Khasgiwala, 1993). Malaysia sebagai salah sebuah negara yang sedang pesat membangun, selaras dengan peningkatan taraf hidup dan pertambahan permintaan terhadap tenaga kerja tidak terkecuali dari fenomena ini. Justeru itu, kaum wanita yang turut merasa bahang pembangunan ini telah menyahut seruan kerajaan untuk bekerja bagi membantu menjana ekonomi rumahtangga sekaligus dapat

meningkatkan pendapatan negara. Perubahan cara hidup ini secara tidak langsung akan mempengaruhi hubungan perkahwinan individu.

Menurut Donahue (1995; Mecca, 1989; Mruk, 1995 dalam Rochelle, 2002), *self-esteem* adalah penilaian seseorang terhadap dirinya sendiri sama ada positif atau negatif dikenalpasti sebagai masalah sosial pada kajian psikologi dan perkembangan sosial pada masa kini. Oleh itu, dapat dilihat bahawa penilaian individu terhadap dirinya sendiri akan mempengaruhi *self-esteem* sekaligus mempengaruhi cara individu tersebut menguruskan keluarga dan pekerjaan yang mereka ceburi. Jelaslah bahawa seseorang yang mempunyai pandangan yang positif terhadap diri sendiri secara tidak langsung mempunyai *self-esteem* yang tinggi dan akan membentuk hubungan yang baik terhadap pasangan dan keluarga.

Perkahwinan merupakan kunci kepada sub sistem di dalam keluarga dan merupakan bahagian yang bermakna dalam proses keluarga (Khasgiwala, 1993). Kepuasan perkahwinan dan keluarga merupakan dasar kepada hasil pembolehubah kerana mereka memberikan maklum balas berkaitan kegembiraan berdasarkan fungsi keseluruhan keluarga (Olson, 1983 dalam Khasgiwala, 1993). Oleh yang demikian, dalam kajian ini responden yang dikaji adalah anggota tentera kerana mempunyai pelbagai peranan dan tanggungjawab termasuklah untuk mempertahankan negara dan dalam masa yang sama berfungsi sebagai suami atau isteri dan ibu atau bapa dalam sesebuah keluarga. Kepelbagaian peranan dan tanggungjawab inilah yang secara tidak langsung akan mempengaruhi *self-esteem* responden tersebut.

Menurut Wilson dan Oswald (2005), banyak kajian yang telah dilakukan oleh sosiologi, psikologi dan epidemiologi menunjukkan bahawa mereka yang telah berkahwin mempunyai kesihatan fizikal dan psikologi yang lebih baik, usia yang lebih lanjut serta berada dalam keadaan yang gembira berbanding dengan mereka yang belum berkahwin dan pasangan yang telah bercerai. Beberapa kajian yang dilakukan untuk melihat perbezaan antara individu yang telah

berkahwin dengan yang belum berkahwin menunjukkan bahawa mereka yang telah berkahwin mendapat manfaat yang lebih berbanding dengan yang belum berkahwin dan manfaat tersebut lebih banyak dirasai oleh golongan lelaki berbanding dengan golongan wanita (Gove et al, 1983 dalam Wilson & Oswald, 2005). Sehubungan dengan kenyataan di atas pengkaji telah memilih untuk membuat kajian terhadap responden yang telah berkahwin dan skop kajian yang dilakukan adalah berkaitan tentang perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem* kerana masih belum banyak kajian yang dilakukan berkaitan topik tersebut.

1.2 Kenyataan Masalah

Hayakawa (1963, dalam Bagley, Verma, Mallick & Young, 1984), mempertikaikan bahawa matlamat utama semua manusia adalah untuk meningkatkan konsep sendiri dan begitu juga dengan Becker (1971, diperolehi daripada Bagley, Verma, Mallick & Young, 1984), menolak kenyataan bahawa keperluan untuk *self-esteem* merupakan motif utama setiap individu.

Coopersmith (1967, dalam Bagley, Verma, Mallick & Young, 1984), mendapati bahawa pencapaian pelajar sangat berhubung kait dengan *self-esteem* seseorang. Oleh itu, kenyataan ini mendorong pengkaji untuk mengkaji *self-esteem* golongan dewasa terutamanya anggota-anggota tentera sama ada anggota lelaki atau wanita dalam mempengaruhi perhubungan perkahwinan kerana kajian-kajian terdahulu lebih tertumpu kepada kanak-kanak dan remaja.

Berpanduan kepada Baumeister dan Harter (1993, 1998 dalam Berns, 2004), kajian yang berkaitan dengan *self-esteem* telah banyak dijalankan sama ada kajian yang berkaitan tentang korelasi, punca dan kesan terhadap individu yang mempunyai *self-esteem* yang tinggi atau rendah. Kajian yang banyak ini telah memperlihatkan bahawa ramai pengkaji yang berminat untuk mengkaji hal berkaitan *self-esteem* dan begitu juga dengan kajian ini. Pengkaji ingin melihat

perkaitan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem* di dalam konteks Malaysia khususnya.

Menurut Scott (2001), perkahwinan yang bermasalah secara tidak langsung akan memberi kesan negatif kepada golongan dewasa (pasangan suami isteri), anak-anak dan komuniti. Scott (2001) turut menyatakan perkahwinan yang bermasalah ini akan memberi tekanan kepada pasangan suami isteri dan dapat dilihat dari segi tindakan mereka yang melakukan penderaan, kegiatan jenayah, gangguan cara pemakanan (Goldberg, 1993), penderaan rumahtangga (Bowlby; Goldberg; Markman, Floyd, Stanley, dan Storaasli, 1988), kemurungan (Horwitz, White, dan Howell-White, 1996; Klerman dan Weissman, 1990) dan cenderung untuk membunuh diri (McClure; Nelson et al., 1988). Masalah yang berlaku dalam rumahtangga juga sedikit sebanyak akan mempengaruhi prestasi kerja seseorang dengan cara penurunan prestasi pekerjaan dan kerap ponteng (Forthofer, Markman, Cox, Stanley dan Kessler, 1996; Goldberg; O'leary dan Smith, 1991; Thomas dan Caverly, 1998 dalam Scott, 2001). Perkahwinan yang bermasalah juga akan memberi impak kepada perkembangan anak-anak. Berdasarkan kajian lepas yang terdapat dalam Scott (2001), mendapati bahawa anak-anak akan menunjukkan beberapa tindakan atau sikap yang negatif sama ada dari segi luaran dan dalaman (Buehler et al., 1998); menunjukkan pencapaian akademik yang lemah dan rendah *self-esteem* (Goldberg, 1993).

Justeru itu, kajian ini dijalankan untuk melihat perkaitan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem* kerana dapatan beberapa kajian menunjukkan betapa besarnya pengaruh perhubungan perkahwinan seseorang dalam mempengaruhi emosi, fizikal dan tindakan mereka terhadap keluarga, pekerjaan dan masyarakat sekeliling.

1.3 Objektif Kajian

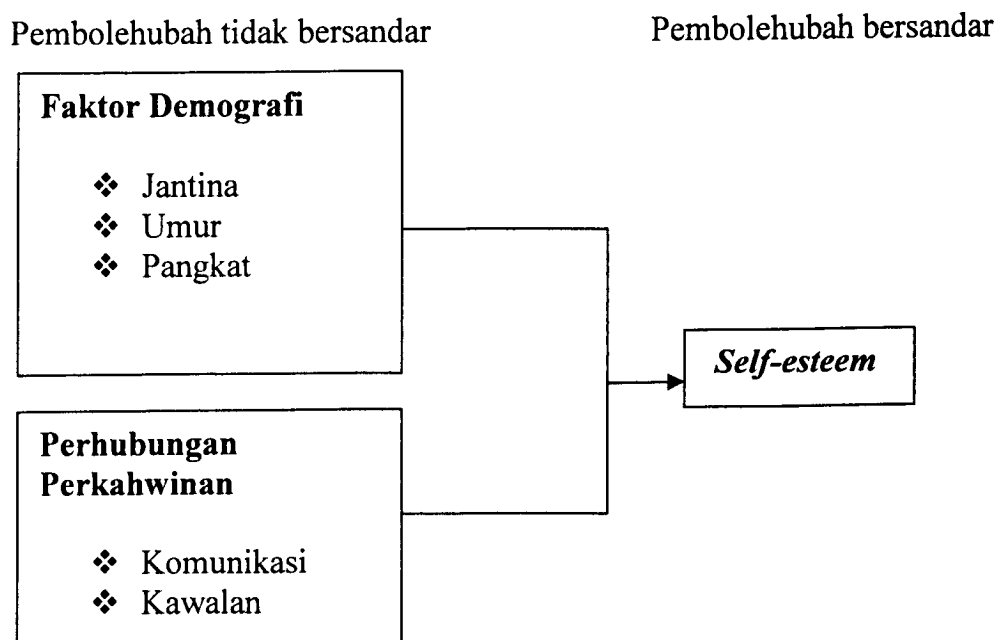
1.3.1 Objektif Umum

Mengenalpasti hubungan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem*.

1.3.2 Objektif Khusus

- 1) Mengenalpasti perbezaan antara jantina dengan *self-esteem*.
- 2) Mengenalpasti perbezaan antara umur dengan *self-esteem*.
- 3) Mengenalpasti perbezaan antara pangkat dengan *self-esteem*.
- 4) Mengenalpasti hubungan antara komunikasi dengan *self-esteem*.
- 5) Mengenalpasti hubungan antara kawalan dengan *self-esteem*.

1.4 Kerangka Konseptual

Rajah 1 : Kerangka Konseptual

Kerangka konseptual ini dibentuk untuk mengenalpasti perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem*. Terdapat dua jenis pembolehubah iaitu pembolehubah tidak bersandar yang terdiri daripada faktor demografi dan perhubungan perkahwinan. Komponen yang terdapat di dalam faktor demografi adalah jantina, umur, tempoh perkhidmatan dan pangkat. Komponen yang terdapat di dalam perhubungan perkahwinan adalah komunikasi dan kawalan. Manakala pembolehubah bersandar hanya terdapat *self-esteem* sahaja.

1.5 Hipotesis Kajian

Berdasarkan objektif kajian telah wujud beberapa hipotesis kajian iaitu:

Ho 1: Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem*.

Ho 2: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara jantina dengan *self-esteem*.

Ho 3: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara umur dengan *self-esteem*.

Ho 4: Tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara pangkat dengan *self-esteem*.

Ho 5: Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara komunikasi dengan *self-esteem*.

Ho 6: Tidak terdapat hubungan yang signifikan antara kawalan dengan *self-esteem*.

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian ini memberi banyak implikasi bukan sahaja terhadap pengkaji tetapi juga kepada responden dan organisasi terlibat serta memberi kelebihan kepada bidang kaunseling itu sendiri. Impak positif yang diperolehi pengkaji melalui kajian ini adalah memperoleh maklumat baru yang berkaitan dengan *self-esteem* dengan perhubungan perkahwinan dari perspektif negara Malaysia.

Diharapkan kajian ini juga dapat dijadikan panduan kepada pengkaji lain yang berminat dengan ruang lingkup kajian ini pada masa hadapan.

Di samping itu, kajian ini juga dapat memberikan sedikit sebanyak info kepada anggota tentera untuk mengendalikan sekaligus meningkatkan *self-esteem* dan perhubungan perkahwinan agar institusi kekeluargaan dan kerjaya yang dibina bergerak seiring dan berjaya mencapai matlamat masing-masing. Pihak organisasi juga mendapat faedah dengan merangka satu sistem yang sistematik bagi memastikan setiap pekerja mempunyai *self-esteem* yang tinggi dan seterusnya dapat meningkatkan prestasi perkhidmatan organisasi hasil daripada dapatan kajian ini.

Dalam perspektif kaunseling pula kajian ini dapat membantu para kaunselor untuk mengenal pasti isu yang kerap membelenggu anggota tentera terutamanya di Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching. Selain itu, kaunselor juga boleh memikirkan modul yang berkaitan dengan kajian untuk membantu mereka meningkatkan pencapaian dalam rumahtangga dan kerjaya.

1.7 Definisi Istilah

Definisi istilah terdiri dari dua (2) kategori iaitu definisi istilah berbentuk konseptual dan definisi istilah berbentuk operasional. Kedua-dua bentuk definisi istilah ini bertujuan untuk memberi penjelasan yang lebih terperinci terhadap istilah-istilah yang digunakan dalam kajian ini.

1.7.1 *Self-esteem*

Konseptual:

Menurut Harter (1998,1999 dalam Berns, 2004), *self-esteem* merujuk kepada nilai yang terdapat dalam diri individu. *Self-esteem* juga dapat didefinisikan sebagai satu perasaan dalaman dan penilaian terhadap diri berdasarkan kepada pandangan seseorang (Guthman & Robles-Pina, 2002). Menurut Tesser (2000,

dalam Sadeghi Azar & Vasudeva, 2006), *self-esteem* merupakan penilaian secara global atau keseluruhan yang mencerminkan pandangan seseorang terhadap pencapaian dan kebolehan, nilai, serta tindakbalas orang lain terhadap diri seseorang, sesuatu peristiwa atau sesuatu perkara yang dimiliki oleh seseorang.

Operasional:

Self-esteem dalam konteks ini lebih menjurus kepada kepuasan diri seseorang terhadap perkara yang dicapai dan mempunyai perasaan yang selesa terhadap dirinya dan merasa puas dengan setiap yang dilakukan walaupun perkara tersebut biasa dilakukan oleh orang lain.

1.7.2 Perhubungan Perkahwinan

Konseptual:

Perhubungan perkahwinan yang berjaya hanya berlaku apabila kedua-dua pasangan merasakan mereka menerima tahap yang tinggi dalam kepuasan peribadi lebih kerap (Stinnett, Walters & Stinnett, 1991). Menurut Bowman dan Spanier (1978, dalam Stinnett, Walters & Stinnett, 1991), fizikal, emosi dan keperluan psikologi dapat dipenuhi dengan penglibatan suami isteri dalam perhubungan perkahwinan dan mereka mendapat kepuasan daripada perkara yang mereka harapkan.

Operasional:

Perhubungan perkahwinan dalam kajian ini bermaksud darjah keselesaan seseorang sama ada individu tersebut berasa berpuas hati dengan segala kehendak yang dipenuhi dalam perhubungan perkahwinan dan yakin dengan setiap perkara yang dilakukan bersama-sama ahli keluarga. Secara keseluruhan perhubungan perkahwinan boleh didefinisikan sebagai kepuasan dalam hidup seseorang individu.

1.7.3 Komunikasi

Konseptual:

Komunikasi yang efektif merupakan pencapaian untuk saling memahami antara satu sama lain agar maklumat yang diterima adalah sama dengan maklumat yang diberikan. Sekiranya maklumat yang disampaikan jelas, tepat dan mencukupi maka perasaan saling memahami dengan sendirinya akan wujud (Skinner; Steinhauer; & Barbara, 2003).

Operasional:

Interaksi antara kedua-dua pasangan yang disampaikan secara jelas dan tepat akan mempengaruhi perhubungan perkahwinan seseorang dan keharmonian rumahtangga dapat dibina melalui komunikasi dua hala. Oleh itu, di dalam kajian ini komunikasi merupakan salah satu elemen yang penting dalam menentukan perhubungan perkahwinan seseorang.

1.7.4 Kawalan

Konseptual:

Menurut Skinner, Steinhauer dan Barbara (2003), kawalan merupakan proses untuk ahli keluarga mempengaruhi satu sama lain. Sesebuah keluarga perlu untuk mengekalkan kebahagiaan rumahtangga dan memainkan peranan masing-masing serta menerima perubahan bergantung kepada keperluan peranan dan tanggungjawab seseorang.

Operasional:

Kawalan dalam kajian ini lebih menjurus kepada proses untuk saling mempengaruhi antara satu sama lain dan setiap ahli keluarga mengetahui dan memainkan peranan masing-masing.

1.8 Limitasi Kajian

Semasa menjalankan kajian ini terdapat beberapa limitasi dan cabaran yang harus diberikan perhatian. Limitasi yang terdapat dalam kajian ini perlu diberikan perhatian agar dapat diatasi ketika menjalankan kajian pada masa depan.

Limitasi kajian yang wujud adalah kajian ini hanya dijalankan di kalangan anggota tentera yang berkhidmat di Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching Sarawak. Jumlah responden yang di pilih juga adalah kecil berbanding dengan populasi kajian yang sebenar. Oleh itu, hasil dapatan kajian ini mungkin tidak dapat mencakupi perspektif keseluruhan anggota tentera yang bertugas di negeri-negeri lain kerana kajian ini lebih menjurus kepada anggota tentera yang bertugas di Markas 3 Briged Kem Penrissen Kuching, Sarawak. Selain itu, kajian hanya terhad untuk mengkaji dua (2) sub skala perhubungan perkahwinan yang terdapat dalam *Dyadic Relationship Scale* (2003), sedangkan terdapat lima (5) lagi sub skala yang tidak dikaji.

Selain itu, teori yang digunakan dalam kajian ini adalah terhad dan tidak melibatkan keseluruhan teori yang berkaitan tentang perhubungan perkahwinan dan *self-esteem*. Senario ini akan menyebabkan terdapat beberapa idea yang dinyatakan dalam kajian ini berbeza dengan teori-teori lain kerana setiap teori mempunyai keunikan tersendiri dan mempunyai elemen utama yang berbeza-beza.

Kajian ini hanya menggunakan kaedah borang soal selidik sahaja. Kejujuran responden semasa menjawab item-item dalam borang soal selidik sedikit sebanyak akan mempengaruhi hasil dapatan kajian. Kemungkinan responden cenderung untuk bersikap tidak jujur dan memberikan jawapan yang tidak benar atau kurang tepat adalah tinggi. Hal ini berlaku disebabkan oleh

beberapa faktor seperti keadaan emosi responden tidak stabil semasa menjawab borang soal selidik atau suasana tempat yang disediakan untuk menjawab borang soal selidik tidak terapiutik.

Penggunaan kaedah kuantitatif sahaja turut menjadi salah satu kekangan dalam kajian ini. Kajian ini tidak melibatkan sebarang kaedah kualitatif sama ada berbentuk temubual atau menyediakan soalan terbuka di dalam borang soal selidik. Justeru itu, dapatan yang diperolehi hanya akan menjurus kepada faktor-faktor yang mempengaruhi perhubungan perkahwinan dengan *self-esteem* yang telah ditetapkan oleh pengkaji sahaja dan responden tidak dapat memberikan faktor lain yang turut mempengaruhi *self-esteem* mereka.

Limitasi lain yang terdapat dalam kajian ini adalah pengkaji hanya menggunakan kaedah persampelan bertujuan dan tidak menggunakan kaedah persampelan lain. Kaedah persampelan bertujuan hanya akan fokus kepada responden yang memenuhi kriteria yang telah ditetapkan oleh pengkaji maka bilangan responden adalah terhad berbanding dengan kaedah persampelan secara rawak yang menggunakan rumus tertentu untuk menentukan bilangan sampel maka secara keseluruhan peluang untuk setiap populasi dijadikan responden kajian adalah sama rata dan bilangan sampel adalah lebih ramai.

Kesimpulannya, dalam sesuatu kajian pasti wujud limitasi atau kekangan. Limitasi tersebut bukan hanya terdapat dalam kajian ini sahaja, tetapi kajian yang lain turut mempunyai limitasi tersendiri. Sungguhpun demikian, setiap kajian pasti mempunyai kekuatan dan kelemahan masing-masing namun kelemahan tersebut boleh diatasi dengan inisiatif pengkaji yang akan datang.